

Uitvoeringsagenda Educatie 2016 – 2019

Inhoudsopgave

1	Inleiding	- 5 -
1.1	Aanleiding	- 5 -
1.2	Procesbeschrijving	- 5 -
1.3	Leeswijzer	- 6 -
2	Prioriteiten 2016	- 7 -
2.1	Huisvesting en onderwijsaanbod	- 7 -
2.2	Passend onderwijs en jeugdhulp	- 9 -
2.3	Integrale kindcentra (IKC)	- 12 -
2.4	De komst van een AZC in relatie tot het onderwijs	- 14 -
3	Thema's vanuit wettelijke verplichtingen.....	- 18 -
3.1	Onderwijsachterstandenbeleid.....	- 18 -
3.2	Leerlingenvervoer.....	- 20 -
3.3	Leerplicht	- 21 -
3.4	Voorkomen schooluitval.....	- 22 -
3.4	Sluitende aanpak jongeren (onderwijs en arbeidsmarkt)	- 24 -
4	Overige thema's	- 26 -
4.1	Aandacht voor techniek	- 26 -
4.2	Buitenschoolse opvang zorgleerlingen	- 27 -
4.3	Veranderingen in het (V)MBO	- 29 -
4.4	Hoger onderwijs in Apeldoorn	- 29 -
5.	Hoe nu verder?	- 32 -
5.1	Prioritering 2016.....	- 32 -
5.2	Thema's vanuit wettelijke verplichtingen	- 32 -
5.3	Overige thema's	- 32 -

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de gemeente Apeldoorn wonen bijna 50.000 kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 27 jaar voor wie het belangrijk is dat zij kwalitatief hoogwaardig onderwijs ontvangen. Onderwijs is een instrument om kinderen en jongeren een passende ontwikkeling door te laten maken en hen voor te bereiden bij hun rol in de samenleving en door te laten stromen naar een juiste vorm van arbeidsparticipatie. Om ervoor te zorgen dat alle Apeldoornse kinderen en jongeren goed voorbereid zijn op hun toekomst en uiteindelijk ook zelf kunnen bijdragen aan de samenleving, is het belangrijk dat zij gezond en veilig kunnen opgroeien. Daarbij moeten zij een passende plek hebben in het onderwijs om een diploma te halen om vervolgens een plaats op de arbeidsmarkt kunnen vinden. Of een passende plek binnen het domein van zinvolle dagbesteding.

Het veranderende rijksbeleid legt taken als onderwijsachterstandenbeleid, jeugdzorg, de regie op de bestrijding van voortijdige uitval en de Participatiewet bij de lokale overheid. Het directe gevolg hiervan is dat gemeenten zich minimaal randvoorwaardelijk bezig moeten houden met de kwaliteit van het onderwijs. Tegelijkertijd wordt de lokale overheid geconfronteerd met een tekort aan financiële middelen. Maar het belang van goed onderwijs voor alle kinderen en jongeren blijft staan.

Ook onderwijsinstellingen hebben te maken met een complex stelsel van wetten en regels waarbij goed onderwijs voorop staat. Overheid en onderwijs hebben ieder een eigenstandige rol en verantwoordelijkheid en een gezamenlijke opdracht om alle jongeren een goede plek in de samenleving te geven. Aangesloten moet worden bij de capaciteiten van de kinderen en jongeren en de omstandigheden waarin zij opgroeien. Onderwijs en overheid zijn partners!¹

1.2 Procesbeschrijving

Of het nu gaat om zorg voor de meest kwetsbaren, opvoedingsondersteuning, uitval of talentontwikkeling, telkens ontmoeten overheid en onderwijs elkaar en maken zij afspraken. Het heeft de voorkeur van de gemeente Apeldoorn om in gezamenlijkheid met het onderwijs te werken aan een aantal thema's die de onderwijskwaliteit direct raken.

De stuurgroep LEA (lokale educatieve agenda), zoals ingesteld vanaf september 2014, heeft eerder dit jaar een startnotitie LEA opgeleverd waarin een gezamenlijke voorkeur is uitgesproken voor een groot aantal thema's dat nu en in de nabije toekomst de aandacht vraagt en geconcretiseerd moet worden. Deze thema's zijn zowel door het college als ook door de partners aan het LEA-Breed overleg onderschreven en geaccordeerd.

Aan de stuurgroep is vervolgens de opdracht meegegeven de thema's uit de startnotitie verder uit te diepen en te concretiseren in een Uitvoeringsagenda Educatie. Deze ligt nu voor u. In de startnotitie zijn 15 verschillende thema's benoemd. Na uitvoerig overleg in de stuurgroep is besloten de driedeling (primair (speciaal) onderwijs en kinderopvang, voortgezet (speciaal) onderwijs en overkoepelde thema's) zoals benoemd in de startnotitie los te laten en jaarlijks een prioritering aan te geven en daar naar te handelen. Het is op korte termijn van belang een focus aan te geven welke thema's er nu en op de korte termijn (2016) opgepakt moeten worden.

De aangebrachte prioritering sluit aan bij signalen vanuit de PMA van eind mei 2015, waarin de startnotitie LEA ter consultatie was geagendeerd. Vanuit de PMA is het advies meegegeven dat in de veelheid aan thema's focus en prioritering aangebracht moest worden.

¹ Notitie Apeldoornse Onderwijs Agenda, 2012

Er is nu gekozen voor een heldere keuze in thema's voor het jaar 2016. In het laatste kwartaal 2016 wordt vervolgens een aantal thema's gekozen dat voor 2017 de prioriteit krijgt. En dit proces herhaalt zich in 2017 en 2018.

Het aanbrengen van een prioritering in de thema's wil niet zeggen dat andere onderwijsgerelateerde zaken geen rol gaan spelen de aanstaande jaren. Vanuit de stuurgroep LEA, waarin onderwijspartners en gemeente gezamenlijk vertegenwoordigd zijn, is een aantal thema's naar voren geschoven waarvan zij vindt dat deze niet mogen ontbreken de aanstaande jaren. Deze thema's zijn: Aandacht voor techniek, buitenschoolse opvang zorgleerlingen, veranderingen in het (V)MBO en het hoger onderwijs in Apeldoorn. Tevens is er aandacht voor Cultuureducatie en Sport. De stuurgroep LEA laat zich m.b.t. deze onderwerpen leiden door de actualiteit en de signalen uit het werkveld. Desgewenst kan de stuurgroep zich laten informeren door betrokken organisatie of onderwijsinstellingen en wordt een thema actief geagendeerd waar nodig.

De uitvoeringsagenda Educatie is besproken in de stuurgroep LEA op 16 september 2015 en vervolgens ter besluitvorming geagendeerd voor de LEA-Breed op 5 oktober 2015. In het laatste kwartaal wordt de uitvoeringsagenda Educatie ter besluitvorming besproken in het college om vervolgens ter consultatie te worden aangeboden aan de raad. Bij het merendeel van de genoemde thema's in de uitvoeringsagenda heeft de raad een consultatieve rol, met uitzondering van de thema's die onder de wettelijke taken van de gemeente vallen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onderwijshuisvesting waarbij de eindbevoegdheid bij de raad ligt.

Het traject tot aan een PMA met de gemeenteraad ziet er als volgt uit:

- 16 september Stuurgroep LEA
- 5 oktober LEA-Breed
- 13 oktober College
- 19 november PMA gemeenteraad

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk twee wordt gestart met het concretiseren van de thema's die de stuurgroep LEA prioriteit geeft voor het jaar 2016. Per thema is aangegeven wat het inhoudt, binnen welke kaders er gewerkt kan worden, hoe het thema verder kan worden geconcretiseerd en uitgevoerd, waar de prioriteiten op korte termijn liggen en welke besluitvorming er te verwachten is.

Vervolgens geeft hoofdstuk drie inzicht in de thema's die de gemeente vanuit haar wettelijke taken inhoud en richting moet geven. De thema's die hier onder vallen, maar al genoemd zijn onder de prioriteiten voor 2016 in hoofdstuk 2 worden niet opnieuw besproken. Denk hierbij aan onderwijshuisvesting en jeugdhulp (de verbinding met passend onderwijs). In het daarna volgende hoofdstuk, vier, passeren een aantal thema's waarvan gemeente en onderwijspartners, gezamenlijk de stuurgroep LEA, nadrukkelijk vinden dat zij niet mogen ontbreken de komende jaren. Te denken valt hierbij o.a. aan Techniek in het onderwijs en veranderingen in het (V)MBO.

Deze uitvoeringsagenda wordt afgesloten met een korte terugblik op de notitie.

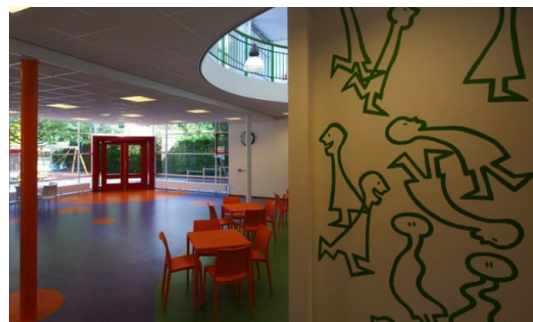
2 Prioriteiten 2016

2.1 Huisvesting en onderwijsaanbod

Algemeen

De gemeente Apeldoorn stelt een nieuwe kadernota onderwijshuisvesting op voor de periode 2016 - 2019. Hierover vindt overleg plaats met de schoolbesturen. Een goede prognose van het basisonderwijs is een eerste vereiste om inzicht te krijgen in de spreiding van de onderwijsvoorzieningen over de gemeente Apeldoorn. Daarbij moet een analyse gemaakt worden van de krimp van het totale aantal leerlingen en de toenemende leegstand van klaslokalen die daardoor ontstaat. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het inhoudelijk onderwijsaanbod en dienen een visie te ontwikkelen op de realisatie van integrale kindcentra. Bij het speciaal onderwijs is sprake van verschuivingen door de ontwikkelingen passend onderwijs en de uitstroom naar het regulier onderwijs. Bij het voortgezet onderwijs geeft het regionaal plan onderwijsvoorzieningen (RPO) richting aan de toekomstige spreiding van het onderwijsaanbod over de gemeente Apeldoorn e.o.

Een belangrijkste doelstelling van het onderwijs is dat leerlingen een niet onderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het onderwijs richt zich daarbij op de emotionele en verstandelijke ontwikkeling van de leerling, op het ontwikkelen van creativiteit, en op het verwerven van noodzakelijke kennis en sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden. De schoolgebouwen en gymnastiekfaciliteiten moeten ten dienste staan van de realisatie van deze doelstelling.

Kader

De zorgplicht voor de realisatie van onderwijshuisvesting is verankerd in de Wet op het primair Onderwijs (WPO), de Wet op het voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC).

De gemeente heeft de wettelijke plicht om te voorzien in **voldoende** huisvesting voor het geven van onderwijs binnen haar gemeentegrenzen, de zorgplicht. De uitwerking van deze zorgplicht is vastgelegd in verordeningen en procedures. Of er voldoende huisvesting aanwezig is, is te toetsen aan de hand van een beoordeling van de hoeveelheid m².

Daarnaast heeft de gemeente samen met de schoolbesturen een gedeelde verantwoordelijkheid waar het gaat om het investeren in de **kwaliteit** van de huisvesting. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid omdat de verantwoordelijkheid voor het onderhoud bij de schoolbesturen ligt.

Financieel kader

Het financiële kader wordt in de eerste plaats bepaald door het beschrijven en vaststellen van de algemene financiële uitgangspunten met betrekking tot o.a. de berekeningsnorm voor investeringen, de wijze van afschrijving en de werking van de reserve onderwijshuisvesting. Daarnaast worden de projecten inzichtelijk gemaakt om te investeren in vervangende nieuwbouw en renovatie van scholen en gymzalen die 40 jaar of ouder zijn. Daarbij wordt de aanwezige investeringsruimte (baten) gespiegeld aan het gewenste investeringskader (lasten) waarbij rekening wordt gehouden met het uitgangspunt dat een negatieve bestemmingsreserve niet is toegestaan.

Het totale budget onderwijshuisvesting bedraagt voor 2016 ca. € 23,50 miljoen.

De rijksuitkering die de Gemeente Apeldoorn vanuit het gemeentefonds en de algemene middelen ontvangt bedraagt daarbij ca. €21,60 miljoen. De huur- en exploitatie baten en de bijdrage vanuit het programma Sport bedragen € 1,3 miljoen. Het gaat hierbij om verhuur van gymzalen, verhuur van ruimten voor de buitenschoolse opvang of externe verhuur van strategische locaties. De totale lasten bestaan voor het grootste gedeelte uit kapitaallasten voor rente en afschrijving, in 2015 ca. € 16,40 miljoen. De overige (vaste) lasten hebben betrekking op de eigenaarlasten, kosten voor beheer en exploitatie van de gymzalen (Accres) en het eigenaaronderhoud voor rekening van de gemeente.

Prioriteiten

De volgende prioriteiten maken onderdeel uit van de nieuwe kadernota onderwijshuisvesting:

1. Goede leerlingenprognoses als basis voor het maken van een analyse van de spreiding van de onderwijsvoorzieningen over de gemeente Apeldoorn en het ontwikkelen van een lange termijn vastgoedperspectief. Huisvesting blijft onderhevig aan schommelingen, omdat wijken van samenstelling veranderen in verloop van tijd. Dit soort bewegingen is slechts deels voorspelbaar.
2. De ontwikkeling van integrale kindcentra voor kinderopvang, peuterspeelzalen en basisonderwijs. De kindcentra bieden opvang en educatie voor kinderen van 0-12 jaar. Daarbij wordt gewerkt aan talentontwikkeling en krijgen alle kinderen gelijke kansen.
3. Spreiding van de leerlingenstromen binnen het Voortgezet Onderwijs uitgewerkt in een (regionaal) plan onderwijsvoorzieningen.
4. Ontwikkeling van een lange termijn visie gericht op renovatie of vervangende nieuwbouw van bestaande schoolgebouwen. Daarbij dienen afspraken gemaakt te worden over de bekostiging van deze nieuwe huisvesting rekening houdend met de vergoeding die wordt ontvangen vanuit het gemeentefonds (gemeente) en/of het bekostigingsstelsel onderwijs (schoolbesturen).
5. Door de gemeente Apeldoorn en de schoolbesturen is gezamenlijk het uitgangspunt vastgesteld dat voor elke basisschool geldt dat de looptijd naar een gymnastieklokaal maximaal 10 minuten mag bedragen. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt dat kinderen minimaal twee keer per week 45 minuten bewegingsonderwijs aangeboden krijgen. Hiermee kunnen de kerndoelen binnen het bewegingsonderwijs minimaal vormgegeven worden.

Opzet / uitvoering

De gemeente Apeldoorn en de schoolbesturen voeren structureel overleg over de ontwikkeling van de huisvesting. Elke 4 jaar wordt er een nieuwe kadernota onderwijshuisvesting opgesteld door de gemeente Apeldoorn waarbij de resultaten van het structureel overleg mede als input dienen.

De kadernota geeft een analyse van de krimp van het aantal leerlingen binnen de gemeente Apeldoorn, de mogelijke ontgroening in de omliggende dorpen en de gevolgen die de krimp heeft voor toekomstige leegstand. Ook geeft de kadernota inzicht in de grootte van de scholen. Daarnaast geeft de kadernota inzicht in de kwaliteit van de bestaande onderwijsgebouwen en de gymzalen. Verder is een belangrijk onderdeel van de kadernota het vaststellen van de investeringsruimte voor de renovatie of vervangende nieuwbouw van bestaande schoolgebouwen. De grootste huisvestingsopgaven voor de komende jaren liggen bij de schoolbesturen van PCBO, Leerplein 055, de Veluwe Onderwijsgroep en stichting AVOO².

Begin 2015 heeft over de onderwerpen die genoemd zijn in deze kadernota overleg plaatsgevonden met deze schoolbesturen. Het uitwerken van de genoemde onderwerpen moet zorgvuldig gebeuren, kost tijd en vraagt om vertrouwen en samenwerking tussen de schoolbesturen.

² Voor uitgebreide uitleg en informatie wordt verwezen naar de Kadernota Onderwijshuisvesting 2016-2019, besluitvorming in de raad november 2015

Het meerjarenperspectief met betrekking tot de renovatie en vervangende nieuwbouw van bestaande schoolgebouwen wordt door de vier schoolbesturen verder uitgewerkt in 2016 op basis van de analyse die wordt beschreven in de kadernota. Dit betekent dat er voor het eerste uitvoeringsjaar van de kadernota, 2016, naar verwachting alleen investeringsruimte beschikbaar wordt gesteld voor initiatieven die in 2016 uitgevoerd gaan worden³.

Uitvoeringsnota onderwijshuisvesting

De stuurgroep LEA stelt een werkgroep onderwijshuisvesting in. De werkgroep krijgt als opdracht mee te komen tot een nieuwe uitvoeringsnota Onderwijshuisvesting rekening houdend met de uitgangspunten van de vastgestelde kadernota 2016-2019. De opdracht luidt, op hoofdlijnen, als volgt:

- Uitwerken van de prioriteiten zoals deze zijn geformuleerd in de kadernota onderwijshuisvesting 2016-2019;
- Afspraken maken over de toekomstige spreiding van de onderwijsvoorzieningen over de gemeente Apeldoorn;
- Ontwikkelen van een lange termijn vastgoedperspectief gericht op het gezamenlijk duurzaam investeren in onderwijshuisvesting;
- Vertalen van het lange termijn vastgoedperspectief naar een uitvoeringsnota voor de komende drie tot vier jaar rekening houdend met de uitgangspunten van de kadernota 2016 – 2019.

Besluitvorming

- In november 2015 vindt besluitvorming door de raad plaats over de kadernota onderwijshuisvesting 2016-2019;
- In het najaar 2016 vindt besluitvorming door het college plaats over de uitvoeringsnota voor de jaren 2017, 2018 en 2019. De uitvoeringsnota wordt ter consultatie voorgelegd aan de gemeenteraad.

2.2 Passend onderwijs en jeugdhulp

Algemeen

Passend Onderwijs is de nieuwe manier waarop onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben georganiseerd is, bijvoorbeeld: extra begeleiding op school, aangepast lesmateriaal en inzet van hulpmiddelen. Passend onderwijs is geen schooltype; op iedere school dient aandacht te zijn voor passende ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dat betekent dat zij er sinds 1 augustus 2014 voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden.

Primair onderwijs

In Apeldoorn werken de twaalf besturen primair onderwijs en de bijbehorende basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs samen om alle leerlingen passend onderwijs te kunnen geven. Dit is een autonomen ontwikkeling en een doorlopend proces van afstemming, onder regie de schoolbesturen die zitting hebben in het bestuur passend onderwijs.

De Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor primair en speciaal onderwijs, werkend onder de naam Berséba, is het landelijk reformatorisch samenwerkingsverband voor primair en speciaal onderwijs. Hierbij zijn twee basisscholen vanuit gemeente Apeldoorn bij aangesloten.

³ Renovatie Basisschool 't Schrijvertje, renovatie Basisschool De Vijfster, Nieuwbouw Ebenhaezerschool en renovatie 21 gymzalen.

Voortgezet onderwijs

Alle VO-scholen in Apeldoorn, Epe en Voorst nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de invoering van passend onderwijs. Daarom is het Samenwerkingsverband 25-05 (SWV) opgericht. De Jacobus Fruytier scholengemeenschap aangesloten bij het RefSVO, dit is het landelijk Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor VO en VSO. Binnen deze twee samenwerkingsverbanden worden alle leerlingen opgevangen. Het SWV draagt gezamenlijk zorg voor een optimale verdeling van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Iedere leerling moet op elke school de juiste basisondersteuning kunnen krijgen. Voor meer specialistische en extra ondersteuning hebben de scholen onderling afspraken gemaakt. Samen zorgen zij voor een volledig dekkend ondersteuningsaanbod.

Kader

Wettelijke kaders van passend onderwijs zijn vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs. Deze is in oktober 2012 aangenomen door de Eerste Kamer. Tevens is de nieuwe Jeugdwet een wettelijk kader waar het gaat om (medisch en psychische) ondersteuning en hulp aan leerlingen.

Financieel kader

Het nieuwe bekostigingssysteem passend onderwijs vervangt het bekostigingssysteem voor het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) en de leerlinggebonden financiering (lgf). Er is een basisbekostiging voor de basisschool, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor speciaal onderwijs en de school voor voortgezet onderwijs (budgetfinanciering) en een ondersteuningsbekostiging. Deze laatste is gedifferentieerd naar zwaarte. De rijksmiddelen hiervoor komen rechtstreeks terecht bij de samenwerkingsverbanden. Elke school voor sbo en (v)so wordt genormeerd in leerlingenaantal. Bij elke verwijzing naar het sbo of v(so), die de norm overstijgt, dient de reguliere school navenant budget mee te zenden naar het samenwerkingsverband.

Subsidieregeling gemeente Apeldoorn

Binnen de gemeentelijke subsidieregeling Jeugd en WMO zijn er voor organisaties en onderwijsinstellingen mogelijkheden subsidie aan te vragen in het kader van Preventief Jeugdbeleid⁴. Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld maatschappelijk werk op scholen.

Ondersteuningsplannen

Elke school stelt een ondersteuningsprofiel op dat aangeeft welke ondersteuning de school leerlingen te bieden heeft. Dat kan een breed of meer gespecialiseerd profiel zijn. Binnen het samenwerkingsverband moet echter plaats zijn voor elke leerling (de zogenaamde zorgplicht van schoolbesturen). Het geheel wordt gebundeld in een ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Dit ondersteuningsplan is afgestemd met de betrokken gemeenten besproken in het OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg).

Met de komst van passend onderwijs wordt er geen zorg meer geïndiceerd aan de hand van de problematiek van een leerling, maar wordt er ondersteuning voor de leerling gearrangeerd welke passend is bij zijn of haar onderwijsbehoefte. Dit kan bijvoorbeeld in samenwerking met ketenpartners binnen de school, maar ook door samen te werken met experts vanuit het SBO en VSO. Op deze manier worden binnen het onderwijs arrangementen van licht naar zwaar aangeboden voor leerlingen met verschillende onderwijsbehoeftes. Naar gelang de ondersteuningsbehoefte van de leerling wijzigt, wordt een arrangement aangepast.

Zorgleerling in de BSO (buitenschoolse opvang)

Als de zorgvragende leerling gebruik maakt van de BSO, is de BSO c.q. de betreffende kinderopvangorganisatie een belangrijke ketenpartner om de ondersteuning te realiseren. School en BSO / kinderopvangorganisatie dienen in dat geval nauw samen te werken rondom de leerling.

⁴ Voor de complete subsidieregeling en de mogelijkheden voor een aanvraag wordt verwezen naar www.apeldoorn.nl

Aansluiting jeugdhulp

De gemeente en het onderwijs zijn op basis van de *Wet passend onderwijs* en de nieuwe *Wet op de jeugdzorg* (transitie en transformatie jeugdzorg) verplicht te beschrijven hoe zij in de toekomst samenhang creëren en gaan samenwerken.

De gemeenten en het onderwijs zijn het gezamenlijk eens dat jeugdhulp en ondersteuning voor de leerlingen waar mogelijk dicht bij de jongere georganiseerd moet worden. Voor PO leerlingen geldt als vindplaats de wijk, voor VO leerlingen gaat het om de wijk én de school. De overtuiging is dat de ondersteuning en jeugdhulp voor jongeren snel en laagdrempelig beschikbaar moet zijn.

De preventieve werking die hier vanuit gaat laat effect zien en voorkomt verergering van de problematiek. Voor onze regio betekent dit het volgende:

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vormt een centrale rol in de toeleiding naar ondersteuning en jeugdhulp. Daarbij hebben ouders zoveel mogelijk de regie over het zorgplan van hun kind.

Maatschappelijk werk dient als verbindingsfunctie voor preventieve begeleiding en ondersteuning op school en geldt waar nodig als de brug naar jeugdzorg. Enerzijds is de maatschappelijk werker in dat geval aanspreekpunt op de school voor leerlingen, ouders en docenten. Anderzijds heeft deze maatschappelijk werker een 'outreaching' CJG functie die verbinding heeft met CJG als toeleidingskanaal naar andere vormen van jeugdzorg. Beide domeinen hebben belang bij een korte lijn tussen de interne ondersteuningsstructuur van de school en het CJG. Dit om de inhoudelijke kanteling, ingegeven door beide transformaties, gestalte te geven: zo dicht mogelijk bij de ouders en leerling, zoveel mogelijk onder regie of betrokkenheid van ouders en leerling, zo kort als mogelijk en zo licht als mogelijk.

Prioriteiten

- Verbindingen leggen, en het doorontwikkelen en monitoren van deze verbindingen, tussen passend onderwijs en de lokale zorgstructuren, inclusief de ondersteuningsstructuren op scholen, waardoor het vertrekpunt "1 plan 1 gezin" ook op dit onderwerp realiteit wordt. Denk hierbij aan verbinding zorgadviesteams, wijkteams en het CJG met het onderwijs;
- Besluitvorming over de inzet en de gewenste structuur van maatschappelijk werk op scholen;
- Monitoring Passend Onderwijs, een jaarlijks terugkerende monitor uitgevoerd door het onderwijs (de samenwerkingsverbanden).

Opzet / uitvoering

Zowel voor het primair onderwijs als ook voor het voortgezet onderwijs is een werkgroep "Passend Onderwijs en Jeugdzorg" ingesteld. Beide werkgroepen werken met een werkagenda met structurele thema's. Zowel het onderwijs als ook de gemeente (onderwijs en jeugdzorg) zijn op beleidsniveau vertegenwoordigd in de werkgroepen. Tevens neemt Leerplicht en het CJG structureel deelnemen in de werkgroep. Indien noodzakelijk of gewenst informeren de werkgroepen urgente zaken en zaken die om besluitvorming vragen richting de stuurgroep LEA, LEA Breed en waar nodig college en gemeenteraad.

Nadruk op gezamenlijke verantwoordelijkheid gemeente en onderwijs bij het verbinden van passend onderwijs en jeugdzorg. Hoe zorgen we ervoor dat de onderwijs- en de zorgstructuren op een juiste en werkbare wijze zijn ingericht?

Besluitvorming

- In het eerste kwartaal 2016 wordt een advies over de inrichting en (financiële) verantwoordelijkheid van het maatschappelijk werk binnen de VO-scholen voorgelegd aan het college;
- In het tweede kwartaal 2016 vindt via een OOGO (op overeenstemming gericht overleg) besluitvorming plaats over een definitieve inrichting van de ondersteuningsstructuur VO-scholen;
- Jaarlijks vindt een monitor op het gebied van Thuiszitters plaats, opgenomen in de gemeentebrede Monitor Sociaal Domein.

2.3 Integrale kindcentra (IKC)

Algemeen

Een integraal kindcentrum is een voorziening voor kinderen van tenminste 0-12 jaar, waar zij gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. Het is over het algemeen geen aparte voorziening maar een koppeling van bestaande voorzieningen tot een sluitend aanbod. Waar mogelijk in één gebouw. Alle ontwikkelingsterreinen van kinderen komen aan bod. De omgeving biedt een totaalpakket op het gebied van educatie, opvang en ontwikkeling. Eén van de belangrijkste redenen gezamenlijk na te denken over de mogelijkheden en de meerwaarde van een IKC is de versnippering van het huidige aanbod, vooral tussen peuterspeelzaal, kinderopvang, BSO en onderwijs en de behoefte aan een meer sluitend aanbod.

Het vormen van IKC's heeft tot doel de pedagogische en educatieve infrastructuur binnen de gemeente te verbeteren doordat er voorzieningen ontstaan voor nul tot 12-jarigen waar zij een groot deel van de dag zijn om te spelen, te leren, te ontwikkelen en anderen te ontmoeten. Door een verruiming van de beschikbare tijd kan meer aandacht gegeven worden aan de ontwikkeling van het gehele kind, aan verschillende competenties (cognitieve, creatieve, sociaal-emotionele, motorische en morele ontwikkeling). Een samenhangend programma van opvang, educatie en opvoeding geeft het kind betere ontwikkelingskansen.

Bij de vorming van kindcentra zijn veel knelpunten te overwinnen. Het belang van een sluitende exploitatie is groot. Hiervoor is schaalvergroting van groot belang. Dit betekent grotere scholen met meer leerlingen. Fusies van scholen is daarbij onontkoombaar. Een ander knelpunt is de ontschotting tussen de verschillende samenwerkingspartners vanwege eigen juridische en financiële verantwoordingskaders. Hierbij speelt de wet- en regelgeving vanuit de landelijke politiek een nadrukkelijke rol. Tenslotte wordt als knelpunt genoemd het vormen van één team en één management en de overbrugging van cultuurverschillen tussen bijvoorbeeld pedagogisch medewerkers en leerkrachten. Een warme overdracht tussen pedagogische medewerkers en leerkrachten is van essentieel belang.

Gezamenlijk gaan gemeente en onderwijspartners verkennen wat de gedachten en ideeën over een integraal kindcentrum (IKC) zijn. Wat bedoelen we met een IKC en vanuit welke perspectieven kunnen we het IKC duiden?

Kader

De laatste jaren zetten veel gemeenten in op integratie van voorschoolse voorzieningen, onder meer als gevolg van de Wet OKE (ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie) in 2010. Deze wet richt zich op de harmonisatie van kwaliteitseisen van kinderopvang en peuterspeelzalen. Deze wet maakt gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen met een risico op onderwijsachterstanden, door het bieden van o.a. een passend VVE aanbod.

Andere belangrijke ontwikkelingen zijn de transitie van verantwoordelijkheden van de jeugdzorg van provincie naar gemeenten en de invoering van de wet Passend Onderwijs. Dit alles maakt het terugdringen van de bestaande versnippering alleen nog maar urgenter.

De gemeente Apeldoorn heeft vanuit het leefbaarheidperspectief en de benutting van leegstand belang om mee te denken over de inzet van onderwijshuisvesting als middel ter ondersteuning van de doorlopende leerlijnen. Beoogd wordt om per wijk te bezien op welke wijze onderwijsgebouwen vanuit het streven naar doorgaande leerlijnen 'verbreed' kunnen worden ingezet. Voor een belangrijk deel wordt hiervoor de leegstand van schoolgebouwen benut, waarmee zowel een inhoudelijke als financiële slag gemaakt wordt. In geval van renovatie of nieuwbouw wordt te allen tijde bezien in welke mate het noodzakelijk is om tot een verbreding van de voorzieningen te komen.

Met de ontwikkeling van integrale kindcentra kan ingespeeld worden op een aantal trends en ontwikkelingen:

- *Onderwijskwaliteit*; Apeldoorn kent een aantal zwakkere scholen. Er is een kwaliteitsslag nodig om de kwaliteit van het onderwijs en daarmee de onderwijsresultaten te verbeteren. Daarbij spelen naast de school ook de andere organisaties rondom het kind een rol.
- *Doorgaande lijn*; Voorschoolse voorzieningen en basisscholen werken vaak met verschillende methoden en aanpak. Met name voor kinderen die achterstanden hebben in bijvoorbeeld hun taalontwikkeling is een duidelijke doorgaande lijn van groot belang. Taalprogramma's VVE voor kinderen van 2 tot 6 jaar hebben het meeste effect als er een vloeiende overgang van kinderopvang of peuterspeelzaal naar basisschool is.
- *Passend onderwijs*; Door de ontwikkelingen van passend onderwijs en de bezuinigingen op het speciaal onderwijs en de rugzakjes moet basisonderwijs en kinderopvang in afstemming met zorgpartners zich instellen op het geven van zorg in en bij school.
- *Overgang Jeugdzorg naar gemeente*; Met de overgang van jeugdzorg van de provincie naar de gemeente ligt er een kans om zorg rondom het kind, van preventie tot jeugdzorg, anders te structureren en een sluitend netwerk in te richten.
- *Werkende ouders*; Ouders met een baan hebben behoefte aan een school met opvang die aansluit bij hun werktijden en vakanties. Waar kinderen sport kunnen beoefenen en culturele activiteiten kunnen volgen, waar kinderen geholpen worden met hun huiswerk.
- *Ouderbetrokkenheid*; Nieuwe vormen van ouderbetrokkenheid zijn nodig waarbij de nadruk vooral ligt op het actief volgen en ondersteunen van de ontwikkeling van het kind.

Financieel kader

Eventuele planvorming en realisatie dienen passend te zijn binnen de bestaande en beschikbare financiële middelen

Prioriteiten

- In 2016 starten met een inventarisatie van standpunten en visies onderwijspartners (voorschoolse voorzieningen en primair onderwijs);
- Scenario's formuleren, verkennen en uitwerken in gezamenlijkheid met de o.a. de stuurgroep LEA;
- Relatie leggen met het gemeentelijk accommodatiebeleid en de kadernota Huisvesting Onderwijs;
- Relatie leggen met de jaarlijkse monitor Passend Onderwijs, welke uitgevoerd wordt door de samenwerkingsverbanden.

Opzet / uitvoering

De inhoudelijke ontwikkeling van het concept IKC en de primaire verantwoordelijkheid voor de eventuele realisatie van een IKC ligt bij de betrokken organisaties; schoolbesturen, kinderopvang en peuterspeelzalen. De rol van de gemeente is het op gang brengen van het proces, het binden van de partners op inhoud (een gezamenlijke gedragen visie), het maken van afspraken over ambities en verantwoordelijkheden en vooral het faciliteren van het proces.

De stuurgroep LEA gaat, al dan niet via een in te stellen werkgroep, vanaf 1e kwartaal 2016 een aantal scenario's formuleren, verkennen en uitwerken. In gezamenlijkheid met betrokken partijen (onderwijs-, kinderopvang-, welzijn- en zorgorganisaties) dient een kader te worden geformuleerd voor de ontwikkeling van de kindcentra, met een visie, ambitie, concrete doelen en desgewenst een tijdsplanning.

Besluitvorming

- In het laatste kwartaal 2016 wordt een gezamenlijke visie, onderwijspartners en gemeente, inclusief verschillende scenario's, ten aanzien van Integrale Kindcentra ter consultatie aangeboden aan de raad.

2.4 De komst van een AZC in relatie tot het onderwijs

Algemeen

Apeldoorn heeft de ambitie om bij te dragen aan de opvang van 600 tot 800 vluchtelingen en sluit niet uit dat de opvang over meer locaties wordt verdeeld. Als het aan de burgemeester en wethouders ligt, komen er twee zelfstandige centra voor de opvang van Asielzoekers. Die centra hebben dan een omvang van circa 400 opvangplaatsen. Het college ziet mogelijkheden voor de opvang van vluchtelingen op één of meer van de locaties: GGNet aan de Deventerstraat, Immendaal en Kleiberg. Burgemeester en wethouders zetten zich in om 600 tot 800 opvangplaatsen te realiseren en schetsen daarvoor vier scenario's:

- Ingroei GGNet-locatie
- Twee zelfstandige asielzoekerscentra met een beperkte omvang
- Een hoofdvestiging en een nevenvestiging
- Een hoofdvestiging en twee nevenvestigingen

Voorkeur van het college heeft het scenario dat het aantal opvangplaatsen verdeelt over de locaties GGNet en Immendaal. Daarover vraagt het college in september⁵ de mening van de gemeenteraad. De locaties Zuidbroek en Nieuw Milligen worden door het college niet langer als potentiële locaties beschouwd.

Nadat de gemeenteraad is geconsulteerd neemt het college een definitief besluit en vindt verdere uitwerking plaats.

Een AZC en onderwijs

Met de komst van een AZC komen er voor zowel schoolbesturen als gemeente bepaalde verantwoordelijkheden om de hoek kijken. De onderwijsbesturen hebben toegezegd gezamenlijk een oplossing te willen bieden voor de kinderen die ondergebracht worden in het AZC.

⁵ Actuele stand van zaken wordt meegenomen op moment dat deze uitvoeringsagenda wordt aangeboden aan college en raad (consultatie via PMA)

Voor de schoolbesturen is het uitgangspunt: leerlingen worden op een aparte locatie opgevangen, dit kan zijn in een te realiseren gebouw op het AZC of in een leegstaand schoolgebouw elders in de gemeente. Het gaat om kinderen die zeer kort in Apeldoorn verblijven en het kan op termijn om grotere aantallen gaan. Het aantal kinderen laat zich op dit moment moeilijk prognosticeren. Wel is duidelijk dat de asielkinderen tot en met het voortgezet onderwijs recht hebben op onderwijs.

Het constant in- en uitstromen van verschillende kinderen bij de scholen (PO en VO) kan problematisch zijn voor de schoolorganisatie en doorkruist in ernstige mate het belang van een geordend pedagogisch klimaat en wordt op voorhand door de schoolbesturen afgewezen als mogelijke optie. Het geven van onderwijs op teveel verschillende locaties lijkt vanuit onderwijskundig oogpunt onwenselijk omdat het aantal leerkrachten een grotere schaal moet hebben zodat feedback kan worden gegeven bij incidenten en collegiale consultatie ter plekke kan plaatsvinden.

Bij de inrichting van het onderwijs kan in overweging worden meegenomen een VVE-opvang (voor- en vroegschoolse educatie) voor 2 – 4 jarigen mee te laten functioneren. Hierbij kan het VVE-concept, zoals dat functioneert op een aantal peuterspeelzalen en basisscholen, vertrekpunt zijn.

Kader

De Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers is het kader van waaruit de afspraken, die verband houden met het realiseren van een AZC, plaatsvinden. Kaderstellend voor de verdere invulling van de onderwijsfaciliteiten is de definitieve locatie of locaties van het AZC en de bekostiging van het realiseren van een onderwijslocatie. Het COA, de gemeente en de onderwijsbesturen hebben hierin een verschillende verantwoordelijkheid c.q. taak.

Organisatie	Bevoegdheid / taak
COA	Huisvesting bewoners / onderwijshuisvesting
Gemeente	Planologie c.a. en onderwijshuisvesting
Schoolbesturen	Verzorgen onderwijs, bekostiging personeel en materiele instandhouding

Financieel kader

Dit dient nader bepaald te worden. Dit hangt af van de definitieve locatiekeuze en de daarmee samenhangende inrichting van onderwijs. Er is een aantal bestaande kaders:

Faciliteitenbesluit Opvangcentra

Om gemeenten te ondersteunen biedt het COA vergoedingen aan gemeenten waar een opvangcentrum is gevestigd. Deze vergoedingen vinden hun wettelijke basis in het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Op basis van het Faciliteitenbesluit kan een gemeente waar een opvanglocatie is gevestigd, aanspraak maken op deze uitkeringen.

OHBA-regeling

In het Faciliteitenbesluit opvangcentra is opgenomen dat gemeenten een bijdrage ontvangen voor de huisvestingskosten die gemaakt worden om kinderen basisonderwijs te bieden. Dit is de regeling Onderwijshuisvestingsbudgetten ten behoeve van basisonderwijs aan kinderen (Ohba-regeling). De Ohba-regeling wordt door het COA uitgevoerd en is een ministeriële regeling. De regeling voorziet in een bijdrage in de stichtingskosten onderwijshuisvesting ten behoeve van basisonderwijs aan kinderen. Het gaat hierbij om een bijdrage aan zowel nieuw te realiseren voorzieningen als uitbreidingen op bestaande voorzieningen. Een beroep op deze regeling kan uitsluitend gedaan worden door de gemeente. De regeling kent zeven bekostigingsonderdelen:

1. Terrein of grond
2. Gebouw
3. Onderwijsleerpakket
4. Meubilair
5. Klokuren gymnastiek

6. Verzekeringen
7. Onroerend zaakbelasting

De door het COA toegekende bijdrage bestaat voor alle bovenvermelde onderdelen uit genormeerde bedragen die grotendeels zijn terug te vinden in de Modelverordening onderwijshuisvesting van de VNG.

Algemene facilitering onderwijs aan kinderen

Naast de Ohba-regeling kent het COA een algemene regeling voor het faciliteren van het volgen van onderwijs door leerplichtige kinderen: het Kader Onderwijsvoorzieningen en -faciliteiten t.b.v. kinderen. Hierin komen de financiële vergoeding aan de asielzoekers en de scholen, de procedures voor invulling van de onderwijskaart en het schoolvervoer aan de orde. Het Kader sluit aan bij de bedragen uit de Wet tegemoetkoming onderwijs- en schoolkosten (WTOS) als uitgevoerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De bedragen worden vóórafgaand aan ieder schooljaar vastgesteld.

Bijdrage voor de leerplichtige

Ouders van een leerplichtige kind ontvangen van het COA per schooljaar een bedrag voor de aanschaf van schrijfmateriaal, schooltas, gym-/zwemspullen en dergelijke.

Bijdrage voor de basisschool

Een basisschool die wordt bezocht door kinderen van een opvanglocatie ontvangt een lumpsum bedrag per leerling-plaats op jaarbasis.

Bijdrage voor het vervolg onderwijs

De hoogte van de vergoeding voor scholen van vervolg onderwijs wordt bepaald door het type onderwijs dat de leerplichtige asielzoeker volgt en wordt wederom per leerlingplaats beschikbaar gesteld.

Voor de vergoeding aan scholen voor het gehele jaar wordt gekeken naar het maximaal aantal leerling-plaatsen dat zij gelijktijdig beschikbaar heeft gesteld. Dit is gelijk aan het maximaal aantal leerlingen dat gedurende het jaar gelijktijdig is ingeschreven. Dit maximum aantal is dan ook de basis voor de afrekening aan het eind van het jaar. Afspraken over onderwijs worden tussen het COA en de school vastgelegd in een convenant.

Vanuit de reguliere bekostiging dragen de schoolbesturen bij aan de exploitatie van een onderwijsvoorziening. Waar dit niet toereikend is, dient bekeken te worden hoe COA, gemeente dan wel het onderwijs moet bijspringen. Gezamenlijke afstemming hierover is dan noodzakelijk.

Prioriteiten

- Besluitvorming over de locatie; raadsbesluit in najaar 2015;
- Vaststellen bestuursovereenkomst; Afspraken tussen COA en gemeente worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst;
- Voorstel inrichting onderwijs voor asielkinderen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het verzorgen van onderwijs, bekostiging van personeel en materiële instandhouding.

Opzet / uitvoering

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) onderzoekt de ontwikkel- en realisatiemogelijkheden van de locaties verder en komt met een concreet voorstel naar het college. In een bestuursovereenkomst tussen COA en het college worden de afspraken vastgelegd over bijvoorbeeld de locatie(s) en de omvang en duur van de opvang.

In het voortraject om te komen tot een bestuursakkoord tussen gemeente en COA wordt via ambtelijke werkgroepen Ruimtelijk en Sociaal input verzameld. Deze input wordt ter afweging meegenomen voor de definitieve bestuursovereenkomst.

Het is eveneens van belang in de overeenkomst met het COA te letten op hun inspanningsverplichtingen. Als bijvoorbeeld gekozen wordt voor een centrale onderwijslocatie elders in de gemeente, dan dient het COA het vervoer te betalen en uiteraard daarnaast bij te dragen aan de huisvesting.

Besluitvorming

Na besluitvorming over de locatie (PMA op 10 september en 24 september 2015)⁶ gaan gemeente en de schoolbesturen in overleg (1^e kwartaal 2016, zo nodig eerder) hoe zij de inrichting van het onderwijs voor de asielkinderen voor ogen hebben.

⁶ Actuele stand van zaken wordt meegenomen op moment dat deze uitvoeringsagenda wordt aangeboden aan college en raad (consultatie via PMA)

3 Thema's vanuit wettelijke verplichtingen

3.1 Onderwijsachterstandenbeleid

Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor het creëren van de voorwaarden om het ontwikkelingsniveau van kinderen in de voorschoolse fase die risico hebben op taal- en onderwijsachterstanden, te verhogen. Tevens kan de gemeente basisscholen helpen bij het bevorderen van activiteiten, die het niveau van taalbeheersing verbeteren. Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid bestaat uit twee grote onderdelen: de voor- en vroegschoolse educatie bij voor- en vroegscholen en de intensieve taalklassen (landelijk schakelklassen genoemd) in het basisonderwijs. Beide beleidsterreinen hebben aansluiting in een doorlopende lijn. De gemeente bepaalt in overleg met de voorschoolorganisaties en schoolbesturen de doelstelling binnen het beleid en de voorwaarden waaronder de doelstelling gerealiseerd wordt. De gemeente faciliteert en monitoort resultaten en effecten.

De toegepaste instrumenten om de doelstellingen te bereiken zijn het oprichten, instandhouden en uitbreiden van voorscholen met specifieke educatieve programma's (VVE), signalering en toeleiding van doelgroepkinderen, het bepalen van de doelgroep, de toepassing van het ontwikkelingvolgmodel zeer jonge kind, het vaststellen van scholingsplannen, het vergroten van het aandeel hbo'ers in de formatie van voorscholen (jobcoaches en pedagogisch medewerkers), het voeren van een gericht ouderbeleid, het vaststellen van een ouderbijdrage, het realiseren van opbrengstgericht werken, het uitvoeren van afspraken over de doorgaande ontwikkelings- en leerlijnen tussen voor- en vroegschool, het versterken van de interne en externe zorgkwaliteit, het op hbo-niveau beheersen van het Nederlands door de pedagogisch medewerkers, het werken met groeps- en taalhulpplannen, en het monitoren van de resultaten. Op al deze terreinen zijn en worden met de (voor)schoolorganisaties bestuursafspraken gemaakt.

Kader

Het kader voor het onderwijsachterstandenbeleid bestaat uit meerdere besluiten en wetten, te weten; Artikel 165 e.v. van de WPO, Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid, Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, notitie "Rangerend naar een adequate schoolloopbaan 2011-2016 en de Bestuursafspraken Effectief benutten van VVE en extra leertijd voor jonge kinderen tussen minister en het college van B&W van Apeldoorn.

Financieel kader

In de regelgeving rond het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (verlengd tot 1 januari 2017) staat waar de uitkering aan mag worden besteed. In algemene termen gaat dit om: voorschoolse educatie, afspraken over voor- en vroegschoolse educatie en overige activiteiten (naast vve) voor basisschoolleerlingen met grote achterstand in Nederlandse taal. Het college van B&W heeft dit uitgewerkt in de Regeling bekostiging voorzieningen ter bevordering van onderwijskansen gemeente Apeldoorn.

De omvang van de rijksvergoeding wordt in meestal voor een periode van vier jaar bepaald op grond van het Besluit specifieke uitkeringen ten behoeve van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015. De gemeente ontvangt een totaalbedrag van € 2.846.001,- (tot 1 januari 2017). Dit zijn geormerkte middelen. Verwacht wordt, dat dit bedrag vanaf 1 januari 2017 door een veranderde herverdelingsmaatstaf lager wordt.

Daarnaast wordt de gemeente voor de kwaliteitsverbetering van de voorscholen gefaciliteerd met de zgn. OKE-gelden (Wet ontwikkelkansen door kwaliteit en educatie) uit het Gemeentefonds. Het OKE-bedrag bedraagt op dit moment € 192.873.

In het kader van de harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang wordt de financieringsstructuur voor werkende ouders aangepast en heeft het Rijk laten weten dat dit gepaard zal gaan met het op 1 januari 2017 stopzetten van deze decentralisatie-uitkering.

Prioriteiten

- Uitvoering en sturing huidige GOA-beleid;
- Opdracht geven aan de stuurgroep VVE (aangevuld met leden van de beheerscommissie ISK) met een voorstel te komen voor het vormgeven van het gemeentelijk gemeentelijk OAB voor de periode 2017 -2020. Met als randvoorwaarden het rijksbeleidskader en de hoogte van de specifieke uitkering, de uitkomsten van het inspectie-onderzoek 2016, de borgingsvisite VVE van de IJsselgroep (najaar 2015), de Monitor ouderbeleid VVE van Oberon (najaar 2015) en het Verslag intensieve taalklassen 2010-2014 van de coördinator ISK (juni 2015);
- In de tweede helft van 2016 wordt advies voorgelegd aan het college van B en W hoe de gemeente het beleid wenst vorm te geven voor de 2017 – 2020. In het advies wordt onder meer op het al dan niet handhaven van de huidige samenstelling van de groepen in de voorscholen. Het is voor de continuïteit van groot belang om opnieuw voor vier jaar duidelijkheid te verkrijgen over het definitieve budget en de inzet ervan.

Opzet / uitvoering

Er is een stuurgroep VVE, die bestaat uit drie vertegenwoordigers van de voorschoolorganisaties, een vertegenwoordiger van de schoolbesturen, een vertegenwoordiger van de gemeente (voorzitter), een vertegenwoordiger van de consultatiebureaus, de coördinatoren VVE en de coördinator intensieve taalklas.

De stuurgroep werkt bestuursafspraken uit binnen de door het college van B en W gestelde kaders, ziet toe op de goede kwaliteit van de uitvoering van de programma's. De stuurgroep geeft het beleid praktisch vorm en werkt de gemaakte afspraken uit op schoolniveau en zorgt voor afstemming met het onderwijs en met de gemeente.

Er is tevens een werkgroep, bestaande uit de coördinatoren VVE en Intensieve taalklassen (ITK), die de dagelijkse uitvoeringspraktijk op elkaar afstemmen en vraagstukken op de agenda van de Stuurgroep kunnen plaatsen.

Er is een beheerscommissie Intensieve taalklassen, eveneens ingesteld door het Besturenoverleg primair onderwijs , bestaande uit drie vertegenwoordigers van de schoolbesturen (om de twee jaar wisselt het voorzitterschap), een vertegenwoordiger van de gemeente en de coördinator ITK. De commissie heeft dezelfde taken als die van de Stuurgroep VVE en oefent toezicht uit op het functioneren van de coördinator. De laatste is niet alleen adviseur voor de gemeente, maar stuurt ook de leerkrachten van de 14 klassen aan.

Bij nieuw algeheel beleid en evaluaties wordt het Besturenoverleg geïnformeerd en geadviseerd.

Besluitvorming

De bestedingsdatum van de OAB-middelen is verlengd tot 1 januari 2017. Vanaf dat jaar zal het Rijk een beleidskader voor de komende vier jaar vastleggen, waarin de gemeenten aan een aantal verplichte takenvelden aandacht zal moeten besteden.

De staatssecretaris OCW maakt naar verwachting het beleidskader en de omvang van de financiële middelen voor de nieuwe beleidsperiode begin 2016 bekend. Hier op volgend wordt in de tweede helft van 2016 een advies voorgelegd aan het college van B en W hoe de gemeente het beleid wenst vorm te geven voor de 2017 – 2020.

3.2 Leerlingenvervoer

Algemeen

Ouders/verzorgers moeten er zelf voor zorgen dat hun kind veilig op school komt. Soms moeten kinderen naar een school die verder weg gelegen is binnen het samenwerkingsverband (met uitzondering van Cluster 1 en 2 scholen). Dan kan het vervoer van en naar de school een probleem opleveren voor leerling/ouders. Leerlingenvervoer is een regeling van de gemeente Apeldoorn om deze ouders tegemoet te komen.

Kader

Regionale Kadernota Op weg (Basismobiliteit 2015-2019). Hierin staat dat negen gemeenten de verschillende gemeentelijke vervoersstromen, waaronder het leerlingenvervoer, gaan bundelen. De inrichting van de toegang bepaalt iedere gemeenten zelf, wel streven gemeenten streven afstemming van beleid. Hoe we de toegang voor het Leerlingenvervoer in Apeldoorn vormgeven staat in de 'verordening leerlingenvervoer'. Deze verordening is naar het model van de VNG geschreven. De gemeente Apeldoorn kiest er voor om met ingang van schooljaar 2016-2017 de afstandscriteria gelijk te trekken naar 6 kilometer, conform het VNG-model. In afwijking wordt er coulant omgegaan met de VSO leerlingen die zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen.

Financieel kader

De gemeentebegroting is het leidend financiële kader.

Prioriteiten

- De vaststelling en implementatie van de nieuwe verordening;
- Het indiceren van de huidige beschikkingen; waarbij kantelinggesprekken als instrument worden gebruikt;
- Met de regiogemeenten het doelgroepenvervoer in kaart brengen en komen tot een gezamenlijke aanbesteding van vervoer en inrichting van een publieke Vervoercentrale vanaf 1 januari 2017. (Start Leerlingenvervoer Apeldoorn per 1 augustus 2016).

Opzet / uitvoering

De huidige beschikkingen worden opnieuw geïndiceerd naar aanleiding van de invoering van de nieuwe verordening. Dit gebeurt mede door kantelinggesprekken die zijn gericht op de zelfredzaamheid van de leerling en het besparen van kosten.

De gemeenten Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Hattem, Lochem, Voorst en Zutphen realiseren een publieke Vervoercentrale en kopen samen het vervoer in. De vervoercentrale plant het vervoer regionaal over gemeentegrenzen en regelingen heen. Hierdoor kunnen voertuigen efficiënter rijden door de regio. Het voornemen is om de samenwerking tussen gemeenten op basis van de wet gemeenschappelijke regelingen te verankeren in de vorm van een bedrijfsvoeringorganisatie. Besluitvorming door de colleges en gemeenteraden vindt plaats in september/ oktober 2015.

Basismobiliteit

Per augustus 2016 eindigt het contract met de huidige vervoerders. Tot op heden plant de vervoerder zijn ritten nog zelf, per augustus 2016 gaat de Vervoercentrale dit doen. Uitgangspunt is dat de huidige kwaliteit van het vervoer behouden blijft en dat het voertuig vaste routes blijft rijden. Concreet betekent de realisatie van de Vervoercentrale voor reizigers:

1. Dat er waarschijnlijk per augustus 2016 nieuwe vervoerders gaan rijden en reizigers wellicht kennis moeten maken met nieuwe chauffeurs;

2. Dat reizigers in plaats van contact met de gemeente of de vervoerder, vaker contact gaan hebben met de Vervoercentrale;
3. Dat de groepssamenstelling in het voertuig diverser kan zijn, omdat de Vervoercentrale op termijn ook het vervoer voor andere doelgroepen gaat plannen.

Dit laatste vindt altijd in overleg met ouders en verzorgers plaats, waarbij rekening gehouden zal worden met de mogelijkheden van de kinderen. Hierbij wordt tevens het advies van de school meegenomen.

Besluitvorming

De verordening Leerlingenvervoer is door het college ter besluitvorming voorgelegd aan de raad, waarna de raad heeft ingestemd met de verordening tijdens raadsvergadering op 17 september 2015.

3.3 Leerplicht

Algemeen

Zowel leerplicht als RMC zet in op het recht op onderwijs van ieder kind, jongere en jongvolwassene met als doel ze een startkwalificatie te laten behalen en vroegtijdig school verlaten (VSV) te voorkomen. Daarmee wordt deelname aan de arbeidsmarkt en onze samenleving vergroot en het welbevinden bevorderd.

Kader

De leerplichtwet is het kader waarbinnen gewerkt wordt door zowel door de scholen als de leerplichtambtenaren.

Zie ook de kaders bij thema, Voorkomen van schooluitval.

Financieel kader

De gemeentebegroting is het leidend financiële kader.

Prioriteiten

- De aansluiting van het (regionale) leerplichtbeleid op met name het passend onderwijs, het gemeentelijke jeugdbeleid (de samenwerking met CJG's) en de overgang van scholing naar werk in het kader van de Participatiewet;
- Samenwerking rondom thuiszitters en absoluut verzuimers. De ambitie: geen kind thuis.
- Er wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de actiepunten, zoals deze door ministerie van OCW in de Leerplichtbrief 2015⁷ zijn gepresenteerd.
- Sinds de invoering van het passend onderwijs en de transities richten de leerplichtambtenaren zich op de regierol.

Opzet / uitvoering

N.a.v. de decentralisaties is in december 2014 het werkplan leerplicht en RMC opgesteld. Eén van de doelen is het positioneren van de leerplichtambtenaren; het versterken van de regierol. Deze rol is tweeledig; het richt zich op de functie leerplichtambtenaar en leerplichtambtenaar als gemeentelijk ambtenaar.

⁷ Ministerie OCW, leerplichtbrief 2015, 19 maart 2015, kenmerk 729329

De leerplichtambtenaar is voor de gemeente de ogen en oren in de praktijk. Een belangrijke schakel tussen de burger / professional / ketenpartner en het gemeentelijk beleid.

Van ieder schooljaar volgt een jaarverslag leerplicht. Sinds het schooljaar 2013-2014 is dat een regionale editie om het lonen van de samenwerking te onderstrepen en zijn de RMC resultaten toegevoegd.

Dit jaarverslag wordt jaarlijks ter kennisname aangeboden aan het college en de raad.

Besluitvorming

Ter informatie wordt het jaarverslag Leerplicht naar de gemeenteraad gestuurd.

3.4 Voorkomen schooluitval

Algemeen

Voortijdig schoolverlaten is een complex en weerbarstig probleem. Er zijn oorzaken waar de gemeente directe invloed op heeft (bijvoorbeeld door handhaving leerplicht), maar ook zijn er oorzaken waar de gemeente alleen via samenwerking met de partners invloed op kan uitoefenen (bijvoorbeeld het leerklimate van scholen).

Kader

Vanuit het kader van de Leerplichtwet heeft de gemeente de maatschappelijke zorg voor leerlingen tot 18 jaar. Alle leerplichtige jongeren hebben recht op onderwijs en moeten deelnemen aan het onderwijs. Om thuiszitten en voortijdig schoolverlaten te voorkomen is het belangrijk om verzuim zo vroeg mogelijk te herkennen en aan te pakken. Naast het toezicht op en de handhaving van leerplicht, hebben leerplichtambtenaren vanuit de Leerplichtwet nog andere taken. De advisering aan ouders/opvoeders en scholen, het beoordelen van meldingen en aanvragen vervangende leerplicht, vrijstellingen, schorsingen, verwijderingen, verlofaanvragen en zorgmeldingen (preventieve meldingen).

RMC is een afkorting voor de Regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Binnen de RMC wordt een vervolg gegeven op de begeleiding en handhaving vanuit de Leerplichtwet. De begeleiding van de RMC consulent is erop gericht jongeren vanaf 18 jaar tot 23 jaar een startkwalificatie te laten behalen waardoor hun kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot.

Binnen de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) werken onderwijs en gemeenten nauw samen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en te bestrijden. Wettelijk is vastgelegd dat gemeenten t.a.v. voortijdig schoolverlaten (RMC) moeten samenwerken in regio's. Het gaat hier om een doorlopend dossier vanwege wettelijke taken.

Daarnaast is op 30 maart 2012 door de gemeente Apeldoorn vanuit haar wettelijke taak als RMC-contactgemeente voor de RMC-regio Stedendriehoek het tweede convenant Voortijdig Schoolverlaten mede ondertekend.

Hiermee zijn voor de periode 2012-2015 met het Ministerie van OCW en onderwijsinstellingen resultaatafspraken gemaakt over de reductie van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Voor de uitvoering van het VSV-convenant 2012-2015 heeft het ministerie middelen beschikbaar gesteld bestaande uit een vaste voet, een normsubsidie per school en projectgelden voor een regionale aanpak, waar scholen extra regionale projecten mee kunnen uitvoeren. De verantwoordelijkheid van het voorkomen van schoolverlaten ligt in eerste instantie bij de scholen, maar de samenwerking met gemeente is daarbij essentieel.

De bedoeling is dat de vsv-aanpak een structureel vervolg krijgt, door deze in wet en regelgeving te verankeren. Voor het schooljaar 2015-2016 wordt het bestaande VSV-instrumentarium nog met één jaar verlengd met dezelfde doelstelling en beschikbare middelen. In dit verlengingsjaar is het nu ook mogelijk om een deel van de regionale middelen in te zetten voor kwetsbare jongeren.

Financieel kader

Budget voor voortijdig schoolverlaten

Sinds 2008 bestaat de Rijksbijdrage grofweg uit twee budgetten: uitvoeringskosten RMC (trajectbegeleiding, coördinatie, registratie) en uitvoeringskosten kwalificatieplicht. Het eerste budget is gebaseerd op het aantal 12- tot 23-jarigen in de regio, het tweede budget op het aantal 5- tot 18-jarigen. Het totale budget voor de regio Stedendriehoek bedraagt voor 2015 € 775.264,- exclusief indexering.

De gemeente Apeldoorn ontvangt als contactgemeente de Rijksbijdrage. Deze middelen worden vervolgens verdeeld over de subregio's op grond van het aantal jongeren (12-23 en 5-18 jaar) per subregio. De subregio's zetten de middelen in conform de regionale en lokale afspraken. In de afgelopen jaren is voor de inzet van een regionale coördinator RMC jaarlijks een budget gereserveerd van € 50.000 uit de vaste voet van het regionale RMC budget.

Ieder jaar dient voor 1 december een RMC-effectrapportage te worden aangeleverd bij het ministerie van OCW.

Budget voorkomen van voortijdig schoolverlaten

In het kader van het convenant VSV 2012-2015 heeft het onderwijs de afgelopen drie jaar een regionaal budget (€ 3.450.000) voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaten ontvangen. Voor het verlengingsjaar VSV 2015-2016 is de verwachting dat aan het onderwijs een regionaal budget van € 1.150.000,- wordt toegekend. Het budget gaat rechtstreeks naar het onderwijs (de contactschool) en wordt ingezet op de vier voorgestelde VSV-maatregelen.

Opzet / uitvoering

Voor de RMC regio Stedendriehoek (Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Lochem, Olst-Wijhe, Voorst en Zutphen) is Apeldoorn contactgemeente, een taak die valt onder de verantwoordelijkheid van de wethouder onderwijs. Deze wethouder (bestuurder contactgemeente) onderhoudt ook het contact met de bestuurder van de contactschool (Aventus) over het realiseren van de regionale VSV doelstellingen vanuit zijn inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het VSV convenant. De twee bestuurders komen drie keer per jaar bijeen. De uitkomsten van het overleg worden teruggekoppeld binnen de stuurgroep VSV (onderwijs) en de stuurgroep RMC. Het ambtelijk opdrachtgeverschap ligt ook bij de gemeente Apeldoorn (teammanager jeugd en onderwijs).

De regiocoördinator RMC coördineert de samenwerking binnen de Stedendriehoek en voert de (regionale) taken van Apeldoorn als contactgemeente uit. De coördinator werkt hierbij nauw samen met de acht gemeenten (beleidgroep en werkgroepen leerplicht, Kwalificatieplicht en RMC en administratie) en met de programmamanager VSV vanuit het onderwijs.

De contactgemeente Apeldoorn en contactschool VSV, te weten Aventus, zitten gezamenlijk om de tafel om verdere invulling aan het VSV-convenant te geven. Daarnaast hebben de scholen contact met de betrokken leerplichtambtenaren om het verzuim te voorkomen en te bestrijden. De leerplichtambtenaar als regievoerder, de scholen en andere ketenpartners zoals het CJG richten zich op het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim. Het samenwerkingsverband heeft daarnaast nauw contact met de afdeling leerplicht over de thuiszittersproblematiek. Hieruit komen acties voort die opgepakt dienen te worden. Zowel op micro- als op macroniveau.

Prioriteiten

- Voortzetten van de regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2015-2016 en de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en gemeenten in het terugdringen van de schooluitval. De contouren voor de vervolgaanpak VSV worden na verwachting in oktober 2015 door OCW bekend gemaakt.
- Aandacht en inzet van activiteiten voor de 'kwetsbare doelgroep'.
- Verzuimagenda VSV wordt opgesteld. (18- en 18+)

Besluitvorming

Elk jaar wordt de effectrapportage RMC gezamenlijk met het jaarverslag Leerplicht ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad.

3.4 Sluitende aanpak jongeren (onderwijs en arbeidsmarkt)

Algemeen

In Apeldoorn wonen een kleine 21.000 jongeren tussen de 16 en 27 jaar⁸. Met het merendeel van deze jongeren gaat het goed, maar met een klein deel niet. Zij hebben (meervoudige) problemen en/of veroorzaken problemen voor zichzelf of hun omgeving. Juist voor deze jongeren is het van belang dat zij passend ondersteund worden. In eerste instantie is het van belang voor de jongere zelf, maar ook voor zijn of haar mede-inwoners.

In Apeldoorn zijn veel vormen van hulp en ondersteuning voor jongeren beschikbaar. Dat is prachtig, maar in werkelijkheid is dit aanbod versnipperd, waardoor jongeren tussen wal en schip kunnen vallen. Met de decentralisaties van de jeugdzorg, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet naar de gemeente, wordt niet alleen het belang van een integrale aanpak groter, maar ook de mogelijkheden om het vangnet sluitend te maken. Om te komen tot een meer effectieve en efficiënte ondersteuning van jongeren is meer samenhang tussen beleid en uitvoering nodig. Niet alleen binnen de gemeente zelf, maar ook tussen de gemeente en haar maatschappelijke partners, zoals het UWV, scholen en werkgevers. De aanpak moet aansluiten bij de doorgaande lijn van leren en werken. Het uitgangspunt daarbij is de jongere zelf.

Kader

Om te komen tot een meer samenhangende en effectieve ondersteuning van jongeren is geen nieuw beleid nodig. In Apeldoorn is een aantal projecten en methodieken die specifiek op jongeren gericht zijn. Deze projecten en methodieken worden meegenomen in het ontwikkelen van de sluitende aanpak. De focus ligt in eerste instantie op de gemeente zelf: het Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie, het jongerenloket en het team werkgeversdienstverlening. In tweede instantie wordt gekeken naar het bredere gemeentelijke domein: het onderwijs, werkgevers en andere maatschappelijke partners. Het doel is om te werken vanuit dezelfde visie en speerpunten en met duidelijke taken, rollen en verantwoordelijkheden.

Met het "Akkoord van Beekbergen" hebben Ondernemers, Overheid en Onderwijs & Onderzoek binnen de Stedendriehoek met elkaar afgesproken om in de periode 2013-2015 uitvoering te geven aan de Strategische Agenda Stedendriehoek op het thema onderwijs & arbeidsmarkt. Het doel van de samenwerking tussen deze partijen is om een duurzaam gezonde arbeidsmarkt te creëren. De doelstellingen van het akkoord zijn:

- laagste werkloosheid van Nederland;
- elke vacature goed en snel vervuld
- iedereen minimaal een startkwalificatie;
- ook alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt actief.

⁸ Bron: CBS.

Brief december 2014 ministerie OCW

Deze brief sorteert voor op maatregelen om de kwetsbare jeugd een goede overgang naar arbeid en/ dagbesteding te bieden. Streven is een sluitend netwerk; niemand tussen wal en schip!.

Financieel kader

De bestaande financiële kaders op verschillende onderwerpen / beleidsterreinen die een overlap hebben met Sluitende Aanpak vormen vooralsnog een obstakel te komen tot een nader te benoemen specifiek financieel kader voor de sluitende aanpak.

Er wordt gezien of deze bestaande kaders anders kunnen worden ingevuld, zodat er meer bereikt kan worden.

Prioriteiten

Met de Sluitende Aanpak Jongeren streeft de gemeente Apeldoorn ernaar dat geen jongere verloren mag gaan voor de arbeidsmarkt en dat een uitkeringssituatie zoveel als mogelijk moet worden voorkomen. De aanpak is integraal, preventief, activerend en passend.

We richten ons in eerste instantie op:

1. Gemeenschappelijke doelstelling tussen de partners van het jongerenloket;
2. Eenduidigheid in dienstverlening en werkproces;
3. Onderzoek naar jongeren die naar het jongerenloket komen en wellicht eerder in beeld zijn geweest;
4. Kortere lijnen naar andere afdelingen;
5. Overdrachten beter laten verlopen.

Opzet / uitvoering

De Sluitende Aanpak Jongeren is er op gericht om ervoor te zorgen dat jongeren een passende plek op de arbeidsmarkt vinden en behouden.

De meeste jongeren kunnen het op eigen kracht, maar sommigen hebben daarbij ondersteuning nodig. Vloeiende overgangen 1) van school naar school, 2) van school naar werk/dagbesteding en 3) van een uitkering (terug) naar werk/participatie. Als jongeren de kloof tussen onderwijs en werk niet zelf kunnen overbruggen, dan is integrale ondersteuning beschikbaar dat er op gericht is jongeren meer in hun eigen kracht te zetten. De gemeente werkt volgens één visie en is gericht op het voorkomen van uitval.

Apeldoorn focust daarbij op:

- de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
- doorgaande lijnen van leren en werken;
- de overgang van een uitkering naar de arbeidsmarkt of onderwijs;
- preventie, want "voorkomen is beter dan genezen".

Besluitvorming

De focus ligt vooralsnog op het uitbrengen van een advies over het verbeteren van de interne werkprocessen. Tevens vinden er gesprekken plaats met het VSO en jongerenwerkers. Op moment van schrijven van de nu voorliggende uitvoeringsagenda Educatie is besluitvorming richting gemeenteraad (nog) niet aan de orde.

4 Overige thema's

4.1 Aandacht voor techniek

Algemeen

Landelijk zijn er afspraken gemaakt met vertegenwoordigers van werknemers, werkgevers, het onderwijsveld, het kabinet en regionale overheden. De afspraken zijn vastgelegd in het zogeheten Nationaal Techniek Pact 2020 en markeren de start van een langjarige aanpak om te zorgen voor meer technisch geschoolde vakmensen. Ook in de gemeente Apeldoorn moeten we gezamenlijk inzetten om techniek in het onderwijs aantrekkelijker te maken, al vanaf de basisschool.

Kader

De landelijke afspraken zoals vastgelegd in het Nationaal Techniek Pact 2020 zijn het kader vanwaar er op lokaal niveau door het onderwijs concrete uitwerking wordt gegeven aan dit thema. Dit doen wij als gemeente o.a. vanuit het Techniekpact regio Stedendriehoek, waarbij Cleantech een belangrijk thema is; meer aandacht voor duurzame technieken.

Platform Techniek

Binnen het Techniekpact Stedendriehoek', werken onderwijsinstellingen, ondernemingen en overheden samen zodat het bedrijfsleven in de Stedendriehoek over goed opgeleid technisch personeel beschikt en leerlingen die zich willen bekwamen in de techniek goed gefaciliteerd worden. Het is een projectenprogramma waarin lopende activiteiten en nieuwe initiatieven ingebed in bestaande structuren. Verdere versnippering op arbeidsmarktgebied wordt daarmee tegengegaan. In de praktijk onderneemt het platform haar traditionele activiteiten als het organiseren van de week van de techniek, "tour de techniek" en ontbijtsessies "onderwijs en bedrijfsleven" in verschillende plaatsen van de Stedendriehoek.

Financieel kader

De gemeente Apeldoorn draagt financieel bij aan Techniekpact Stedendriehoek. Tevens participeert de gemeente in Area055, waarbij de definitieve financiële bijdrage mede afhangt van de keuze die gemaakt worden in de sectorplannen Economische Zaken voor Maakindustrie en Technieksector.

Stichting Apeldoorn Stagestad wordt door de gemeente via een eenmalige subsidie van € 69.000,- ondersteund bij het opzetten en inrichten van een programmabureau en het bouwen van een nieuwe website.

Prioriteiten

- Standpunten en ambities PO en VO bepalen. Wat wil het onderwijs met dit thema? PO blijft techniekonderwijs verzorgen, met behulp van ondersteuning door externe expertise. Tevens inzoomen op mogelijkheden om verbinding PO-VO tot stand brengen m.b.t. techniek;
- Ambitie uitdragen en vormgeven: 'vanaf de luier tot de eerste baan, op alle niveaus, aandacht voor techniek bij kinderen, zodat meer kinderen kiezen voor techniek';

- De gemeente blijft de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven stimuleren en faciliteren;
- Het ontwikkelen van een verwijsfunctie (loket) voor de diverse initiatieven op het gebied van techniek. Dit kan scholen ontzorgen.

Opzet / uitvoering

Er zijn op dit moment verschillende programma's en initiatieven gestart dan wel in ontwikkeling. In Apeldoorn zal op de Zwitsal binnenkort Area055 in gebruik genomen worden. Dit is een doeplek, een open innovatieplek waar burgers, studenten, onderzoekers, start ups, uitvinders en bedrijven kunnen testen en experimenteren, waar iedereen kan toetreden die denkt wat toe te kunnen voegen. Een plek waar grote bedrijven samen met hoge scholen en universiteiten projecten en onderzoeksvragen uitvoeren Tegelijkertijd is het een onderzoekslab en proeftuin en stadsschuur. Een plek waar de jeugd kan kennismaken met de nieuwste technieken, technologieën en met ontwikkelingen op het vlak van duurzaamheid.

Onderdeel binnen Area055 is het opzetten van een Techodiscovery. Dit is een plek waar technieklessen worden gegeven aan groep 7/8 van het primair onderwijs en groep 1/2 van het voortgezet onderwijs met behulp van Pabo-studenten. Scholen worden hiermee ontzorgd en de studenten opgeleid met techniek. Techodiscovery is in ontwikkeling; in 2014 zijn er pilotlessen geweest en de start vindt plaats in 2015. Het is de bedoeling het project in 2016 en 2017 verder uit te rollen met als doel dat het zelfvoorzienend kan zijn.

Binnen het platform Cleantech Apeldoorn is veel aandacht voor techniek en onderwijs. Zo is het platform betrokken bij de ontwikkeling van Techodiscovery en zetten zij zich in voor de onderwijsdag rondom het Cleantech-congres. Tevens zijn zij betrokken bij verschillende projecten waar hbo- en universitaire studenten aan meewerken. Samenwerking met o.a. Saxion, HAN, Windesheim, TU Eindhoven, UT Twente. Daarnaast wordt door Apeldoorn Stagestad (werkgroep Techniek) actief gelobbyd bij techniekstudenten om stage te komen lopen in Apeldoorn.

Apeldoorn Stagestad (werkgroep Techniek) is gestart in 2014 en werkt sinds 2015 vanuit een stichting. Deze stichting richt zich op een doorontwikkeling in de jaren 2015, 2016 en 2017.

Er bestaan veel initiatieven en activiteiten gericht op techniek in het onderwijs. Kenmerkend van deze initiatieven is dat zij van onderop ontstaan, door doen i.p.v. denken en dat zij ontstaan door samenwerking ondernemers, onderwijs, overheid en burgers. De meeste initiatieven zijn in 2014 en 2015 gestart, waarbij eveneens clustering van activiteiten plaats heeft gevonden. De aanstaande jaren, 2016 en 2017, is de focus gericht op het doorontwikkelen en professionaliseren wat er al bestaat.

Besluitvorming

Op dit moment niet van toepassing.

4.2 Buitenschoolse opvang zorgleerlingen

Algemeen

Door de verplichting van het onderwijs om buitenschoolse opvang aan te bieden en de ontwikkeling binnen het onderwijs om zorgleerlingen in eerste instantie binnen het reguliere onderwijs te houden is niet alleen het aantal kinderen, maar ook de diversiteit van de kinderen op de BSO toegenomen. Veel BSO's hebben te maken met een toename van zorgkinderen. Onder zorgkinderen wordt verstaan; kinderen die extra zorg en aandacht nodig hebben omdat ze gedragsproblemen, sociaal-emotionele problematiek of een verstandelijke beperking hebben. Ook kinderen met een moeilijke thuissituatie kunnen, al dan niet tijdelijk, zorgkinderen zijn.

Men preekt ook wel van 'kwetsbare kinderen' of 'kinderen met specifieke behoeften'. Deze kinderen kunnen terecht op de BSO plus of in een reguliere BSO met extra begeleiding.

BSO plus

De structuur en cultuur van de reguliere BSO is niet altijd ingesteld op zorgkinderen. De meeste BSO's geven kinderen vaak de vrijheid zelf hun vrije tijd in te vullen. De groep zorgkinderen heeft vaak meer structuur en individuele aandacht nodig. Ook de ouders van deze kinderen vragen soms meer tijd en aandacht. De bestaande BSO groepen zijn te groot en de groepsleiding is niet altijd deskundig genoeg om deze kinderen op te vangen.

Het is belangrijk om te zorgen dat ook deze kinderen een passende plek na schooltijd hebben. Op steeds meer plekken in Nederland ontstaat dan ook BSO plus, een kinderopvangvoorziening voor kinderen van 4 – 12 jaar met extra begeleiding en mogelijkheden voor zorgkinderen. Soms is er een aparte BSO plus groep gecreëerd voor deze groep kinderen, soms worden deze kinderen geïntegreerd opgevangen. Er dient te worden samengewerkt met het basisonderwijs, het reguliere basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs, en de instellingen voor jeugdhulpverlening.

Kader

Er bestaat geen wettelijk kader en er zijn geen landelijke, regionale of lokale afspraken over dit onderwerp. Het is aan de kinderopvangorganisaties zelf of zij een aanbod doen voor deze doelgroep. Samenwerking met jeugdhulp voor het bieden van extra ondersteuning is daarbij noodzakelijk.

Financieel kader

Kinderen met extra ondersteuningsbehoefte worden ondersteund vanuit de jeugdhulp. Bekostiging vindt plaats vanuit de jeugdhulp en / of het PGB. (persoonsgebonden budget). Ouders betalen de door de rijksoverheid vastgestelde ouderbijdrage voor de BSO-uren. Voorwaarde hierbij is dat beide ouders werken.

Prioriteiten

Zowel gemeente als ook het onderwijsveld kan een kinderopvangorganisatie niet opleggen daar waar het gaat om een aanbod voor zorgkinderen in de BSO. Wel kan het advies aan scholen worden meegegeven dat als er veel doelgroepkinderen aanwezig zijn, dat er gekozen wordt voor een kinderorganisatie die een passend aanbod heeft.

Opzet / uitvoering

Op dit moment niet van toepassing.

Besluitvorming

Op dit moment niet van toepassing.

4.3 Veranderingen in het (V)MBO

Algemeen

Door de komst van het passend onderwijs is het voor VO-scholen en MBO's zoeken naar de verantwoordelijkheden en de samenwerking met zorg en gemeenten. Het voorkomen van thuiszitters staat bij het VO hoog op de agenda. Met de komst van Focus op Vakmanschap⁹ en de komende veranderingen op het VMBO is ook de aansluiting Onderwijs-Arbeidsmarkt nog altijd een aandachtspunt. Met de komst van de Entree-opleidingen en het passend onderwijs binnen het MBO worden ook zij geconfronteerd met een doelgroep waarbij samenwerking en afstemming met zorgpartners en gemeenten noodzakelijk is.

Kader

Het ministerie van OCW stimuleert vanuit de aanpak voortijdig schoolverlaten ook de samenwerking tussen MBO en het RMC rondom de 'kwetsbare jongeren'. Vooruitlopend op de landelijke vervolgaanpak hebben Apeldoorn en de regio samen met ROC Aventus het initiatief genomen om de aanpak voor kwetsbare jongeren op elkaar af te stemmen. Dit heeft geleid tot het maken van concrete werkafspraken en het opstellen van een werkagenda. Deze werkagenda is nog in ontwikkeling.

Passend Onderwijs als kader

Bij het MBO zijn, vanwege schaalgrootte, geen samenwerkingsverbanden opgezet. Ook bestaat er geen speciaal onderwijs in het MBO. MBO-instellingen moeten op grond van de wet Passend Onderwijs voor iedere student met een ondersteuningsvraag maatwerk realiseren.

Financieel kader

Op dit moment niet van toepassing

Prioriteiten

- De gezamenlijke werkagenda is in mei 2015 definitief vastgesteld; het maken van werkafspraken heeft eerste prioriteit;
- De gezamenlijke intake met RMC en Aventus;
- In kaart brengen ambities en wensen vanuit het voortgezet onderwijs.

Opzet / uitvoering

Er is gestart met concrete werkafspraken. In mei 2015 is de werkagenda definitief vastgesteld. Hierbij zijn Aventus en gemeente Apeldoorn betrokken. De mogelijkheden om het regiobreed op te pakken worden nu onderzocht.

Besluitvorming

Op dit moment niet van toepassing.

4.4 Hoger onderwijs in Apeldoorn

Algemeen

Het onderwerp Hoger onderwijs is decennia lang een onderwerp op de Apeldoornse politieke agenda geweest. Die geschiedenis begin in de jaren 80 van de vorige eeuw en is een geschiedenis geworden met een aantal pieken en dalen. De lobby om meer hoger onderwijs naar Apeldoorn toe te trekken, is onder de druk van financiële opgaven na de tekorten van het grondbedrijf (2011) naar de achtergrond gedreven maar in het laatste collegeakkoord (van 2013) wordt het onderwerp in verschillende hoedanigheden actief genoemd. Dit is reden om het onderwerp hoger onderwijs anno 2015 in een nieuwe context te benaderen. Dat gebeurt aan de hand van drie verschillende scenario's waarin, van klein naar groot, ambities worden benoemd.

⁹ Landelijk actieplan MBO Focus op Vakmanschap 2011-2015

Kader

In 2011 is het programma Werk ontwikkeld. In dit programma is de verbinding gelegd tussen de vraag van het bedrijfsleven, de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de behoefte aan kennis en innovatie. Uit dit programma zijn een aantal opgaven voortgekomen.

Een daarvan het ontwikkelen van bedrijfsclusters voor de Apeldoornse topsectoren, een andere is Stagestad Apeldoorn waarmee de weg voor geïnteresseerde studenten toegankelijk is gemaakt voor het bedrijfsleven. In 2014 is het programma Werk herijkt in het kader van de strategische doelen die in 2013 door college en raad zijn aangenomen. Een van deze strategische doelen is het versterken van de innovatieve en veelzijdige Apeldoornse economie. De uitwerking van dit strategische doel heeft geleid tot het programma De ondernemende stad waarin kennisontwikkeling en de zoektocht naar jonge talenten is meegenomen in de economische opgaven. Het programma De ondernemende stad verwoordt ten aanzien van het aantrekken van hoger opgeleiden de volgende opgaven:

- Het binden van kenniswerkers en hoger opgeleiden door het aanbieden van stages en afstudeeropdrachten, vertaald in Apeldoorn Stagestad;
- Het vergroten van de interesse in techniekonderwijs zoals verwoord in het Techniek pact;
- Het versterken van de bedrijfsclusters van maakindustrie, zorg en Informatietechnologie met het doel mobiliteitsbeleid integraal te ontwikkelen binnen de bedrijfssectors;
- Het ondersteunen van studenten en net afgestudeerden bij het ontwikkelen van ondernemerschapvaardigheden zoals uitgevoerd in *ik start smart* en Venturelab Apeldoorn;
- Het ontwikkelen van academische broedplaatsen zoals de Apeldoornse Business Campus, het Centre of Excellence for new media technologies en de Energiefabriek Apeldoorn waarin nieuwe innovatie en kennisontwikkeling plaatsvindt voor duurzaamheid/cleantech.

Al deze ontwikkelingen zijn opgenomen in de integrale opgave om Apeldoorn aantrekkelijk te maken voor hoger opgeleiden en de aansluiting tussen de vraag van de arbeidsmarkt en het aanbod aan afgestudeerden te vergroten, maar er is ook een eigenstandige opgaven om meer onderwijs naar Apeldoorn toe te trekken.

Financieel kader

Op dit moment niet van toepassing.

Opzet / uitvoering

De nota 'Herijking van het hoger onderwijsbeleid in Apeldoorn' is in ontwikkeling. In het Collegeakkoord wordt een duidelijke relatie gelegd tussen het beroepsonderwijs, de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven, waarbij de nadruk ligt op een integrale aanpak van enerzijds de vraag vanuit de arbeidsmarkt en anderzijds het aanbod van nieuwe arbeidskrachten vanuit het onderwijs. De aansluiting tussen de vraag en het aanbod op de arbeidsmarkt is uiteindelijk de sleutel voor een gezond economisch beleid.

De gemeente Apeldoorn wil initiatieven kansrijk maken door mee te denken, te initiëren als het nodig is te verbinden waar het kan. Als onpartijdige initiatiefnemer is de gemeente een schakelaar tussen het onderwijs en het bedrijfsleven en daarin schuilt de kracht. Het is niet alleen de gemeente, maar het zijn ook de onderwijsinstellingen in Apeldoorn en de werkgevers die stappen vooruit willen zetten. De rol die de gemeente daarbij kan en wil innemen is die van verbinder, facilitator en in uitzonderlijke gevallen organisator.

In november 2015 wordt met het college over verdere ontwikkelingen en aan de hand van die discussie worden mogelijk nieuwe scenario's ontwikkeld.

Prioriteiten

Het rijksbeleid zit op slot wat betreft vestiging van HBO-opleiders. Het beleid is gericht op minder verspreiding, meer clustering van opleidingen en specialisatie van HBO-instellingen. Kort samengevat betekent dit dat er geen nieuwe bacheloropleidingen in Nederland bij komen tot 2017 en dat de bestaande zich meer moeten specialiseren. Zo heeft Saxion gekozen om zich te specialiseren in techniek. In alle opleidingen komt innovatie en techniek terug.

Besluitvorming

Wat na 2017 gaat gebeuren is nog onduidelijk. In het najaar 2016 vindt er opnieuw overleg plaats in het college over de route die we als gemeente willen volgen m.b.t. het hoger onderwijs in Apeldoorn en welke standpunten hierbij vanuit de gemeente Apeldoorn leidend zijn.

5. Hoe nu verder?

5.1 Prioritering 2016

In hoofdstuk 2 is ingegaan op de thema's die gezamenlijk zijn aangewezen als prioriteiten voor het jaar 2016. Na een akkoord vanuit het overleg LEA Breed, besluitvorming in het college en een consultatieronde met de gemeenteraad (via een PMA), ligt in eerste instantie het initiatief bij de stuurgroep LEA deze vier thema's in 2016 daadwerkelijk 'op de kaart te zetten'.

Vanuit de stuurgroep LEA wordt invulling en sturing gegeven aan de verdere concretisering van deze thema's. Hier volgen nogmaals de thema's:

- Huisvesting en onderwijsaanbod
- Passend onderwijs en jeugdhulp
- Integrale kindcentra
- De komst van een AZC in relatie tot het onderwijs

Na besluitvorming over deze uitvoeringsagenda gaat de stuurgroep aan de slag met de uitwerking van de opzet, uitvoering en prioriteiten, zoals deze beschreven zijn in hoofdstuk 2. Het betreft een uitvoeringsagenda die in beweging is en mee beweegt met de actualiteit en op die wijze gaat de stuurgroep aan de slag. Daar waar nodig wordt interne (gemeentelijke) of externe expertise ingevlogen om de gewenste resultaten te bereiken.

5.2 Thema's vanuit wettelijke verplichtingen

Naast de focus op de prioriteiten waar we ons in 2016 op gaan richten, kunnen we niet voorbij gaan aan de thema's die vanuit de wettelijke verplichtingen bij de gemeente liggen. Deze thema's lopen elk jaar als een rode draad door het gemeentelijk beleid en hebben om die reden altijd een bepaalde mate van prioriteit. Die prioriteit kan uiteenlopen van het bewaken en uitvoeren van het bestaande beleid, herijken van bestaand beleid en ontwikkelen van nieuw beleid. In de stuurgroep LEA zijn deze thema's als structurele agendapunten opgevoerd en wordt met enige regelmaat de actuele stand van zaken van deze onderwerpen besproken.

5.3 Overige thema's

Het aanbrengen van een prioritering in de thema's wil niet zeggen dat andere onderwijsgerelateerde zaken geen rol gaan spelen de aanstaande jaren. Vanuit de stuurgroep LEA, waarin onderwijspartners en gemeente gezamenlijk vertegenwoordigd zijn, is een aantal thema's naar voren geschoven waarvan zij vindt dat deze niet mogen ontbreken de aanstaande jaren. Deze thema's zijn: Aandacht voor techniek, buitenschoolse opvang zorgleerlingen, veranderingen in het (V)MBO en het hoger onderwijs in Apeldoorn. Tevens is er aandacht voor Cultuureducatie en Sport. De stuurgroep LEA laat zich m.b.t. deze onderwerpen leiden door de actualiteit en de signalen uit het werkveld. Desgewenst kan de stuurgroep zich laten informeren door betrokken organisatie of onderwijsinstellingen en wordt een thema actief geagendeerd waar nodig.